Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi vuoden 2025 tuloveroasteikosta, tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta

Lausunto suunnitelmiin heikentää kotitalousvähennystä

Suomen Kotityöpalveluyhdistys edustaa koteihin palveluja tuottavia yrityksiä ja on erittäin huolissaan hallituksen suunnitelmasta heikentää kotitalousvähennystä. Kotitalousvähennys kehitettiin kitkemään alalla arkipäivää ollutta harmaata taloutta ja siinä on onnistuttu. Kokeiluluonteisesti vuosina 2022 -2024 on kotitalousvähennys ollut korkeampi. Tällä on seurattu työllisyysvaikutuksia. Alan yhdistyksenä ihmettelemme tätä, koska alan yrityksistä ei ole tarkkaa lukumäärää, eikä tiedetä paljonko kotityöpalveluja tuottavat yritykset työllistävät. Kotitalousvähennys on kokeiluaikana ollut 60 % kotitalous, hoiva- ja hoitotyöstä ja sitä suunnitellaan vähennettäväksi 35 %:iin. Ennen kokeilua vähennys oli 40 %. Omavastuu on nyt ja ennen kokeilua ollut 100 euroa vuodessa per henkilö ja sitä suunnitellaan nostettavaksi 150 euroon. Kotitalousvähennyksen enimmäismäärä tällä hetkellä on 3500 euroa (v. 2022-2024) ja sitä suunnitellaan laskettavaksi 1600 euroon. Ennen kokeilua enimmäismäärä oli 2250 euroa. Suunnitellut heikennykset ovat katastrofaaliset koko kotityöpalveluja tuottavalle alalle sekä palveluja ostaville asiakkaille.

Kotitalousvähennyksen prosenttiosuuden, enimmäismäärien ja omavastuun jatkuvat muutokset hankaloittavat yritysten tulevaisuuden suunnitelmia ja aiheuttavat asiakkaissa epätietoisuutta. Suomen Kotityöpalveluyhdistys toivoo, että kotitalousvähennys ei olisi jatkuvasti muutosten listalla.

Yhdistys teki kyselyn alan yrittäjille ja yli puolet vastanneista arvioi joutuvansa lopettamaan yritystoiminnan ja yli 60 % vastanneista arvioi joutuvansa irtisanomaan henkilöstöä. Onko Suomella varaa uusiin työttömiin henkilöihin? Entä lisääntyvään harmaaseen talouteen?

Tällä hetkellä ei ole tietoa/tilastopohjaa siitä, montako työntekijää tai yritystä alalla toimii, koska alan yrityksiä ei tilastoida. Ei myöskään tiedetä, mikä osuus tehdystä kotityöpalvelutyöstä on kotitalousvähennyksen piirissä. Yritykset tuottavat palveluja myös kunnille, hyvinvointialueille ja yksittäisille henkilöille ilman kotitalousvähennystä. Kotitalousvähennyksen heikennyksellä on vaikutusta myös näihin palveluihin vähenevien resurssien ja hinnan nousun kautta.

Alan yritykset kysyivät myös asiakkailtaan kotitalousvähennyksen heikentämisen vaikutusta. Yhden yrityksen 1000:sta vastaajasta jopa 200 arvioi joutuvansa hoitokotiin, koska ei ole varaa maksaa kotona asumista tukevia palveluja. 20 % asiakkaista lopettaisi kokonaan palvelujen ostamisen. Esimerkiksi vanhusasiakkaalla käydään kerran viikossa kolmen tunnin palvelu. Vuodessa tunteja kertyy 156 tuntia, keskimääräisesti palvelun hinta on 45 euroa tunti (sis. alv 24 %). Asiakkaalle tulee maksettavaa 6864 euroa. Hallituksen perusteluissa oleva keskimääräinen kotitalousvähennys 1006 euroa ylittyy reilusti.

Vaikkakin kotitaloustyön ja hoiva- ja hoitotyön osuus kotitalousvähennyksestä on yhteensä vain 21 %, on sen merkitys prosenttiaan suurempi. Kotitalousvähennyksen avulla pystytään turvaamaan

vanhusten asuminen omissa kodeissa pidempään. Kotitalousvähennys on vuonna 2024 laajentunut koskemaan myös fysioterapiaa ja tämä palvelu tulee tuomaan merkittävää apua vanhusten hyvinvointiin ja tukee asumista omissa kodeissa sekä helpottaa jo kuormittunutta terveydenhuoltoalaa.

Kotitalousvähennyksen heikentämisellä on myös vaikutusta muiden alojen yritystoimintaan kuten esimerkiksi alan tukkuliikkeisiin, vakuutusyhtiöihin ja työterveyshuollon palveluihin.

Suomen Kotityöpalveluyhdistys ehdottaa, että laaditaan kustannus-hyötyanalyysi hoivapalveluiden ja kotiin tuotettavien tukipalveluiden osalta ennen kuin tehdään mitään heikennyksiä kotitalousvähennykseen. Laskelmissa on huomioitava kaikki kotitalousvähennyksen heikentämisen kautta tulevat vaikutukset. Samalla tulisi selvittää, että olisiko kotitalousvähennyksen laajentaminen yhteiskunnalle kannattavampaa kuin sen heikentäminen. Tutkijoille pohdittavaksi, millainen vaikutus olisi, jos kotitalousvähennystä laajennettaisiin koskemaan myös mahdollisuutta ostaa palveluja lapsille tai lapsenlapsille.

Turvataksemme Suomessa alan yrittäjyyden, verotulojen saannin ja alan läpinäkyvän työllisyyden, tulee kotitalousvähennys säilyttää alkuperäisellä tasollaan.

Suomen Kotityöpalveluyhdistys Ry

Eija Lenkkeri, puheenjohtaja

e-mail. puheenjohtaja@kotityopalvelut.fi

puh. 0407768728